

Las Państwowe
zapraszamy

Strona nadleśnictw Maskulińskie i Pisz

Historia powstania Nadleśnictwa Pisz

Nadleśnictwo Pisz obejmuje swym zasięgiem wschodnie tereny Puszczy Piskiej (Puszczy Jańsborskiej – taka nazwa funkcjonowała do XVIII wieku), stanowiącej część dawnych obszarów puszczy, bagien i jezior sięgających rzeki Pregoly.

Za czasów panowania zakonu krzyżackiego Puszcza Piska nie miała podziału powierzchniowego poza kilkoma urzędami leśnymi dozorowanymi przez braci zakonnych z pomocą strażników konnych. Zasadzanie puszczy i stopniowe uzupełnianie zasobów doprowadziło do konieczności kontrolowania gospodarki leśnej. W tym okresie w Puszczy Piskiej występowały wszelkiego rodzaju drzewa: dęby, sosny, świerki, graby, lipy, klony, wiąz, jesiony i brzozy. Jednakże dominującym gatunkiem była sosna z domieszką dębu i brzozy.

Kilka historycznych wydarzeń, które przedstawiają historię leśnictwa i utworzenia Nadleśnictwa Pisz:

- W XVII wieku wprowadzono podział Puszczy Piskiej na dwa „objazdy”. Na czele objazdu piskiego stał Bartłomiej Polken, zaś objazdem drygalskim zarządzał ród Maletiusów.

- W roku 1739 zarządzeniem króla pruskiego wprowadzono urząd królewskiego leśniczego i podział obszaru leśnego na leśnictwa.

- Na początku XIX wieku (od 1803 r.) na terenie Prus lasy państwowe zostały podporządkowane Generalnemu Zarządowi Leśnemu. W poszczególnych prowincjach tworzone departamenty leśne, na których czele stali lasomistrzowie (*Oberforstmeister*). Terenowymi jednostkami organizacyjnymi były nadleśnictwa lub leśnictwa rewirowe.

- W roku 1824 obwód jańsborski podzielono na 5 nadleśnictw: Stary Pisz, Nowy Pisz, Krutynia, Miłkołajki i Grondowki. Natomiast w 1874 roku nastąpił kolejny podział, tym razem na 7 nadleśnictw: Wilcze Bagno, Kulik, Turośl, Pisz, Szeroki Bór, Guzianka i Pilnik. Stan ten przetrwał do początku XX wieku. Kierownikami urzędów leśnych zostawali oficerowie armii pruskiej. W tym czasie na jednego strażnika leśnego w leśnictwie piskim przypadał obwód ochronny o powierzchni 2100 ha.

- W 1933 roku utworzono Urząd Lasów Rzeszy, któremu podlegała administracja lasów w całych Niemczech. W 1934 r. wydano ogólnokrajową ustawę przeciw „dewastacji lasów”, która zakładała zasadę trwałości jako podstawę racjonalnego gospodarowania w lesie.

- W 1934 r. włączono sprawy leśne i łowieckie do Naczelnego Zarządu Leśnego. Nazwę nadleśnictwo zastąpiono nazwą urząd leśny. Leśniczy rewirowy został nazwany nadleśniczym, a dotychczasowy nadleśniczy otrzymał nazwę *Forstmeister*. Prowadzona gospodarka leśna i dewastacje wojenne do 1945 roku doprowadziły do uszczerplenia zapasów drewna. A powierzchnie odnawiano głównie przez siew sosny często tylko z domieszką świerka, co w konsekwencji doprowadziło do monokultur sosnowych.

- W 1945 roku obszar puszczy znalazł się w granicach państwa polskiego. W wyniku działań II wojny światowej okolice Pisz zostały poważnie zniszczone i prawie całkowicie wyludnione. Po przejściu powiatu w 1945 roku przez polską administrację cywilną cały wysiłek ówczesnych władz skierowany został na jego zagospodarowanie i stworzenie odpowiednich warunków dla masowej akcji przesiedleńczej. A na obszarze dzisiejszego Nadleśnictwa Pisz utworzonych zostało 5 nadleśnictw: Pisz, Szeroki Bór, Turośl, Kulik i Wilcze Bagno. Granice opierały się głównie na dawnych niemieckich nadleśnictwach państwowych, do których przyłączono upaństwowione lasy większej prywatnej własności.

- Nadleśnictwo Pisz w latach 1955-1959 nawiedzały liczne szkody gospodarcze. W 1955 roku duże szkody na terenie nadleśnictwa wyrządził huragan, wskutek czego pozyskano tego roku 16500 m³ masy ze złomów i wywrotów. Natomiast w la-

tach 1957-1958 masowo wystąpiła osutka, czyniąc znaczne szkody w uprawach, szczególnie powstałych z siewu. W latach 1957-1959 z powodu wysokiego stanu wody w jeziorze Roś zalane zostały całkowicie drzewostany brzozy omszonej na półwyspie Czarny Róg.

- Powierzchnia Nadleśnictwa Pisz ciągle ulegała zmianom: 8 lipca 1958 roku włączono Leśnictwo Snopki z Nadleśnictwa Szeroki Bór, a całkowita powierzchnia wynosiła 10731,41 ha. Natomiast 28 lutego 1973 roku z dotychczasowych nadleśnictw: Pisz, Szeroki Bór i Wilcze Bagno utworzono jedno duże Nadleśnictwo Pisz.

- W 1982 roku Nadleśnictwo Pisz składało się z czterech obszarów leśnych. Oprócz przemianowanych na obręby byłych trzech nadleśnictw jako czwarta jednostka organizacyjna wszedł obręb Dłutowo. Utworzono go głównie z położonej na wschód od rzeki Pisy części byłego Nadleśnictwa Wilcze Bagno. Powierzchnia całkowita Nadleśnictwa Pisz wynosiła blisko 36500 ha. Taki układ powierzchniowy i nazewnictwo obszarów wchodzących w skład Nadleśnictwa Pisz trwa do dziś.

Monika Grzywińska
specjalista ds. edukacji i promocji
Nadleśnictwo Pisz
Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Mazurskie”

Budynek socjalny na szkółce w Snopkach
Fot. archiwum Nadleśnictwa Pisz

Budowa obecnej siedziby Nadleśnictwa Pisz przy ul. Gdańskiej w Pisz
Fot. archiwum Nadleśnictwa Pisz

www.pisz.bialystok.lasy.gov.pl
www.maskulinskie.bialystok.lasy.gov.pl